

13.3.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo.tem@gov.fi

Viite Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 28.2.2024 (VN/31662/2023-TEM-29)

Asia Diabetesliitto ry:n lausunto

Kulutuspalvelujen turvallisuuden yleistä sääntelyä koskevasta ehdotuksesta

Työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä valmistelee ehdotusta kuluttajapalvelujen turvallisuutta koskevaksi yleiseksi laiksi. Valmistelussa on ehdotettu, että kuluttajapalvelujen turvallisuutta koskevassa laissa luovuttaisiin yhdistyksien ja muiden yhteisöjen rajaamisesta lain soveltamisalan ulkopuolelle, silloin kun ne tarjoavat palveluja jäsenilleen.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoja kuluttajapalvelujen turvallisuutta koskevan yleisen sääntelyn soveltamisalan laajentamisesta kattamaan yhdistysten ja muiden yhteisöjen jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa tarjoamat kuluttajapalvelut.

Diabetesliitto ry esittää lausuntonaan seuraavaa:

Lausuntopyynnössä ei ole mitenkään perusteltu voimassa olevan oikeustilan muuttamista koskevaa lainvalmistelussa tehtyä esitystä, joka on johtanut lausuntopyynnön esittämiseen.

Yleishyödyllisten yhdistysten ja muiden yhteisöjen jäsenilleen tarjoamia palveluita ei voi pitää kuluttajapalveluina. Yhdistysten jäsenilleen tarjoamat palvelut ovat pääasiassa yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseen liittyvää toimintaa. Tällöin niiden voi oikeudellisesti kuvata olevan yhdistysautonomian piirissä tapahtuvaa jäsenoimintaa silloin, kun kyse ei ole yhdistyksen elinkeinotoiminnasta.

Yleishyödyllisten yhdistysten ja muiden yhteisöjen jäsenilleen tarjoamaa palvelua ei voi rinnastaa elinkeinotoimintaan tai kuluttajille suunnattuun toimintaan. Tämä periaate on tunnistettu aikaisemmassa ja myös voimassa olevassa lainsäädännössä.

Tuoteturvallisuuslaki (914/1986) koski ainoastaan elinkeinonharjoittajan toimintaa (1 §). Kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuudesta annettu laki (75/2004) sulki soveltamisalan ulkopuolelle yleishyödylliset yhdistykset siltä osin kuin ne tarjosivat palveluita jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa (1.3 § ja HE 127/2003 vp, s. 32).

Voimassa oleva kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) määrittää, että kuluttajapalvelun tarjoajalla ei tarkoiteta yhdistystä tai muuta yhteisöä siltä osin kuin se tarjoaa palveluja jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa (3.3.§ ja HE 99/2010 vp, s.45).

Pääministeri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy tavoitteena järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa koskevan sääntelyn keventäminen. Työ- ja elinkeinoministeriön työryhmän valmistelutyössä esitetty ehdotus on tämän tavoitteen kanssa ristiriidassa eikä vastaa myöskään aikaisempiin hallitusohjelmiin sisältyneitä tavoitteita kansalaisjärjestötoiminnan hallinnollisen kuormituksen keventämisestä.

Diabetesliitto ry toteaa, että voimassa olevaa oikeustilaa muuttava ehdotus vaatisi lausuntopyynnössä esitettäviä perusteluja, jotta asiaan olisi mahdollisuutta ottaa riittävän perustellusti kantaa.

Diabetesliitto ry toteaa lopuksi, että työ- ja elinkeinoministeriö ei ole tässä asiassa pyytänyt lausuntoja esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan tai työnantajia ja työntekijöitä edustavilta yhdistyksiltä ja muilta yhteisöiltä. Mikäli valmistelu tämän asian osalta jatkuu, valmistelussa olisi syytä kuulla laajasti eri toimialoilla toimivia yleishyödyllisiä yhdistyksiä ja muita yhteisöjä.

DIABETESLIITTO ry

Juha Viertola
toiminnanjohtaja